

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ВИКИДІВ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Березницька М.В., аспірант

Національний Технічний Університет України

«Київський політехнічний інститут»

Міжнародне співробітництво з вирішення проблеми запобігання зміні клімату (в рамках Кіотського протоколу (КП) до Рамкової Конвенції ООН зі зміни клімату (РКІК ООН) та гнучких фінансових механізмів, що їм передбачені) дозволяє залучати Україні інвестиції в модернізацію енергомістких підприємств. Однією з необхідних умов для забезпечення можливості участі в цих заходах є наявність детальної інформації про фактичну кількість викидів парникових газів (ПГ) до атмосфери, щорічно за минулі роки, а також про прогнозу їх кількості, що буде досягнута в наступні роки, зокрема, в результаті змінення об'ємів виробництва, впровадження заходів зі скорочення викидів тощо.

Як сторона РКІК ООН та КП Україна несе зобов'язання щодо розробки, періодичного поновлення, публікації та надання в Секретаріат конвенції національного кадастру антропогенних викидів з джерел і абсорбції поглиначами всіх парникових газів (документованого результату інвентаризації ПГ в країні) (ст. 4 РКІК ООН [1]).

Перший період зобов'язань за КП почався 1 січня 2008 року й триватиме п'ять років до 31 грудня 2012 року [2]. За час першого періоду зобов'язань КП країни отримали практичний досвід виконання зобов'язань та втілення заходів зі скорочення викидів ПГ за фінансовими механізмами КП, до яких відносяться:

- торгівля квотами на викиди ПГ на національному, регіональному або міжнародному ринках;
- проекти спільного впровадження (ПСВ);
- механізми чистого розвитку (МЧР).

Крім того, 26 великих міст України, що підписали європейську Угоду мерів (392 міста Європи), взяли на себе зобов'язання до 2020 року скоротити викиди CO₂ більш ніж на 20% шляхом імплементації планів дій із стійкої енергетики за підтримки Євросоюзу.

Однією з найважливіших умов виконання взятих зобов'язань є інвентаризація викидів ПГ. Актуальність інвентаризації ПГ для регіону (області, міста) полягає в тому, що вона є підґрунтям для:

- визначення скорочення викидів парникових газів від впровадження енергозберігаючих та інших інвестиційних проектів;
- визначення перспективних напрямів діяльності зі скорочення

викидів;

- підготовки програм скорочення викидів.

До особливостей процесу інвентаризації в областях України можна віднести:

- необхідність адаптації загальноприйнятих міжнародних методик інвентаризації ПГ, розроблених Міжурядова група експертів по зміні клімату (МГЕЗК), до умов конкретної області;

- забезпечення якості статистичної звітності на рівні області;

- отримання та використання конфіденційної інформації;

- контроль якості первинних даних і результатів розрахунків викидів.

Регіональна інвентаризація ПГ допомагає ідентифікувати заходи по скороченню викидів, сформуванати програму дій для області, що дозволяє залучити кошти і використовувати механізми фінансування, передбачені КП (проекти спільного впровадження, проекти за Схемою зелених інвестицій, участь у торгівлі на вуглецевих ринках), направити їх на покращення екологічної, економічної та соціальної ситуації в області.

Якщо розглядати народне господарство області, зазвичай ці заходи можна розділити на скорочення викидів ПГ у промисловому секторі – енергетика, металургія, хімічна промисловість та ін., з акцентом на викиди ПГ від спалювання палива, і комунальному – транспорт, енергоефективність надання комунальних послуг, скорочення захоронення органічних відходів на звалищах та утилізація звалищного метану з метою отримання тепла та електроенергії.

Таким чином, програма скорочення викидів ПГ стає в наш час невід'ємною частиною програм сталого розвитку регіонів. У той же час інвентаризація викидів ПГ та регіональний кадастр ПГ, як задокументований результат інвентаризації, є дієвим інструментом екологічного менеджменту на рівні країни, регіону, галузі та підприємства.

1. Рамкова конвенція Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (Конвенцію ратифіковано Законом № 435/96-ВР від 29.10.96, ВВР, 1996, № 50, ст.277) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_044

2. Кіотський протокол до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (Кіотський протокол ратифіковано Законом № 1430-IV (1430-15) від 04.02.2004) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_801

Міжнародна стратегія економічного розвитку регіону: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 19–21 червня 2012 року / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2012. – С. 11-13.